

УКРАЇНЬСЬКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА СПАДЩИНА ДЛЯ БЕЗПЕЧНОГО МАЙБУТНЬОГО СВІТУ

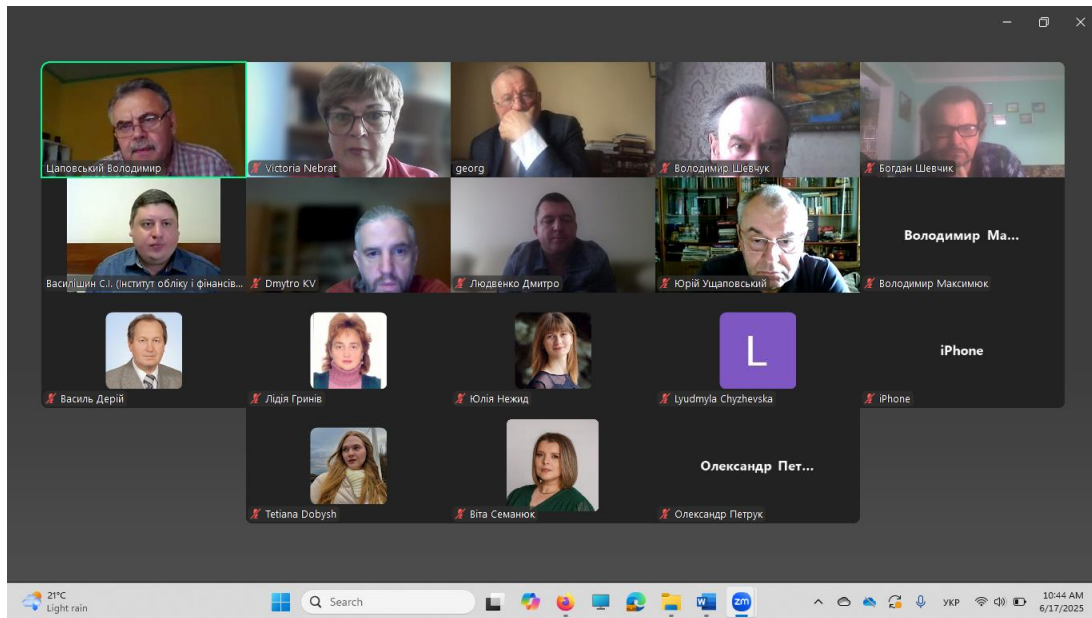
17 червня 2025 року в онлайн-форматі на платформі Zoom відбулося засідання круглого столу **«Подвижництво першопроходця»** – 175-річчя Сергія Подолинського – основоположника національної і світової наукових шкіл фізичної економії, співорганізатором якого виступив відділ економічної історії Державної установи «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України».

Сергій Андрійович Подолинський (1850-1891) – український вчений, соціолог, економіст, громадський і політичний діяч, публіцист, який:

- заклав фундамент української школи фізичної економії, до якої належать Володимир Вернадський і Микола Руденко;
- розробив концепцію енергетичного балансу людства та обґрунтував роль людської праці в нагромадженні та перетворенні сонячної енергії – «Праця людини та її відношення до розподілу енергії» (1880);
- автор першої монографії з економічної історії України – «Ремесла та фабрики на Україні» (1880);
- основоположник соціогігієни як науково-практичного напрямку, автор піонерного дослідження «Життя і здоров'я людей в Україні» (1879);
- учасник громадського руху, теоретик українського соціал-демократизму та соціальних реформ, прихильник політичної і культурної самостійності українського народу;
- один із перших економістів, який писав свої праці українською мовою.

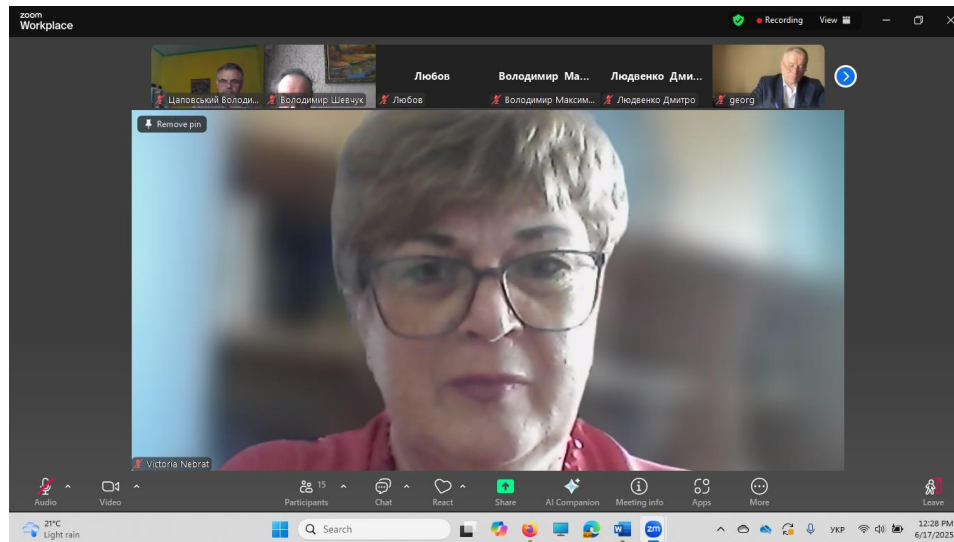
Метою наукового форуму стало визначення актуальних напрямів дослідження, популяризації та розвитку наукової спадщини Сергія Подолинського, а також обмін думками щодо перспектив впровадження ціннісних, теоретичних та практичних аспектів економічної концепції вченого.

Учасниками заходу стали науковці та освітяни, представники організацій громадянського суспільства, студентська молодь із Києва, Львова, Одеси, Тернополя, Житомира, Харкова та Сум. Модерував засідання голова наукового товариства імені Сергія Подолинського д.е.н., проф. **Володимир Шевчук**.

З вітальним словом до учасників круглого столу звернувся академік АПН України, д.п.н., проф., голова Конгресу української інтелігенції **Георгій Філіпчук**, наголосивши на ролі та відповідальності інтелектуальної еліти нації.

Зав. відділу економічної історії Інституту економіки та прогнозування НАН України, д.е.н. **Вікторія Небрат** представила учасникам круглого столу доповідь «Джерела формування солідарного соціального потенціалу у теоретичній спадщині Сергія Подолинського». Вона зауважила, що сьогодні питання солідаризації постають з особливою гостротою. По-перше, тому що наше суспільство потребує соціальної, громадянської консолідації, економічної солідарності як основи національної єдності й життєстійкості, стратегії, яка різко підвищує мобілізаційні спроможності соціуму на основі спільності інтересів і погоджених дій. По-друге, адже у своїй боротьбі за свободу й державність Україна потребує міжнародної солідарності й партнерства не на словах, а на ділі. По-третє, бо гасло й господарський принцип солідарності значною мірою забуті й навіть гірше – дискредитовані – комуністичними наративами пролетарсько-класової солідарності, а також історією використання солідаризму як ідеології правих режимів. Тому актуальним є звернення до змісту й співвідношення національної, класової та міжнародної солідарності, як їх розумів наш видатний співвітчизник Сергій Подолинський.

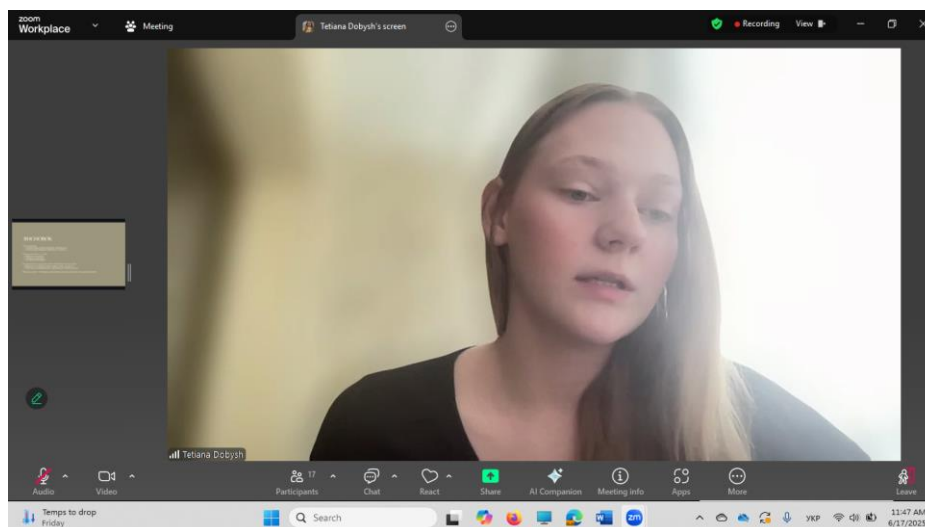

Вікторія Небрат

Д.е.н., проф., директор Інституту обліку і фінансів НААН України **Станіслав Васишин** у виступі «Виклики сучасного сталого розвитку аграрного сектору та сільських територій крізь призму наукових поглядів С. Подолинського» зупинився на реаліях і перспективах українського села в контексті наслідків війни та реалізації євроінтеграційної стратегії. Він зауважив, що концептуальні засади, закладені С. Подолинським, можуть стати не лише теоретичним підґрунтям, а й ціннісним орієнтиром економічного розвитку.

На актуальності ідей С. Подолинського та напрямках їх розвитку в сучасній еколого-економічній науці зупинилася **Лідія Гринів**, д.е.н., проф. Львівського національного університету імені Івана Франка. Науковиця наголосила на необхідності імплементації екологічного вектора в увесь спектр фахової підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема доцільності впровадження навчальних курсів з превентивного екологічного менеджменту, фізичної макроекономіки, просторової стійкості економічних систем та ін.

Студентка факультету економічних наук Національного університету «Києво-Могилянська академія» **Тетяна Добиш** представила своє розуміння цілісності світогляду й наукового новаторства С. Подолинського у доповіді «Сергій Подолинський і проблема дихотомії економічної спадщини: енергетичний синтез природничих і соціально-економічних підходів». Науковими здобутками видатного вченого Т. Добиш зацікавилася у процесі вивчення курсу «Історія економічної думки України», який викладає в НаУКМА д.е.н. Вікторія Небрат.

Тетяна Добиш

Д.е.н., с.н.с. Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» **Дмитро Людвенко** запропонував методичні підходи до антропоекономічного аналізу ефективності сільськогосподарського виробництва в сучасних умовах господарювання. Упровадження природничих засад в організацію обліку та звітності суб'єктами підприємницької діяльності аргументував у своєму виступі д.е.н., проф. Західноукраїнського національного університету **Василь Дерій**. У виступі «Про світові гроші в умовах війни» д.ф.-м.н., пров.н.с. Інституту механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України **Володимир Максимюк** порушив дискусійні питання вимірювання цінності відповідно до енергетичної парадигми С. Подолинського.

Відомий фахівець у галузі економіко-математичного моделювання, почесний член вченої ради Американського біографічного інституту, д.е.н. **Іван Ткаченко** зупинився на економіко-математичній інтерпретації концепції С. Подолинського та виступив з обґрунтуванням її прогностичного потенціалу.

Підбиваючи підсумки засідання круглого столу, учасники наголосили на необхідності дослідження і популяризації національної інтелектуальної спадщини, зокрема новаторських концепцій та перспективних ідей Сергія Подолинського задля зміцнення наукової суб'єктності України, формування солідарного соціального потенціалу економічної стійкості, впровадження еколого-економічної парадигми у практику господарювання, зміцнення світоглядних засад фізичної економії у процесі фахової підготовки здобувачів вищої освіти.